

Två steg på väg mot målet

Kronoberg Plusenergilän 2050

Energikontor Sydost (ESS)

ESS jobbar för ett energisystem med minskad klimatpåverkan och en hållbar regional utveckling. ESS är en organisation utan vinstintresse som ägs av kommuner och regioner i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län. Vi stöder ägarna i deras strategiska och konkreta klimat- och energiarbete så att lokala och regionala mål kan nås. Vår verksamhet finansieras huvudsakligen av medel från svenska myndigheter och EU.

POTEnT - Public Organisations Transform Energy Transition:

POTEnT är ett projekt inom Interreg Europe-programmet där Energikontor Sydost är den svenska parten. Kommuner, energikontor, energibolag och universitet från nio regioner i Europa samverkar för en hållbar energiomställning genom internationella erfarenhetsutbyten. Inom **POTEnT** har regionala handlingsplaner utvecklats som utgör viktiga pusselbitar för att nå målen. I Sverige syftar **POTEnT** specifikt till att stötta Kronobergs läns strategiska arbete för att bli ett Plusenergilän.

Region Kronobergs mål: Plusenergilän 2050

Detta mål innebär att produktionen av förnybar energi och biobränsle överstiger den totala energianvändningen i länet, dvs. länet blir självförsörjande (på årsbasis) och kan exportera förnybar energi.

För att nå Plusenergimålet är det många bitar som måste falla på plats. De viktigaste komponenterna är *avskaffande av fossilbränsleanvändning och ökad regional produktion av förnybar el*. Avskaffandet av fossila bränslen är framför allt beroende av omställning av transportsektorn samt arbetsfordon från bensin och diesel till t.ex. biogas, vätgas och el producerad av fossilfria källor. Eftersom detta kommer att leda till en ökad efterfrågan på elenergi blir delmålet "Mer regional elproduktion" mycket viktigt att fokusera på. Ny elproduktion kommer till stor del från vind- och solkraft vars produktion kan variera kraftigt över tid vilket medför att påfrestningarna på elnätet kommer att öka och lagring av el bli allt viktigare. Vätgas anses vara en nyckelkomponent i energiomställningen i Sverige och på EU-nivå. Vätgas kan användas för många ändamål; som bränsle i transportsektorn, för att ersätta fossila bränslen i industriprocesser. Vätgas kan också användas för att lagra energi och för att utjämna belastningen i elnätet.

Energikontor Sydost har inom POTEnT identifierat två viktiga nyckelåtgärder för att Kronobergs län ska nå målet Plusenergilän:

1. Ta fram en färdplan för vätgas som ett hållbart bränsle för transporter.
2. Skapa en regional samarbetsplattform för att säkra ett robust elsystem i Kronoberg

Åtgärd 1. Färdplan för vätgas som ett hållbart fordonsbränsle

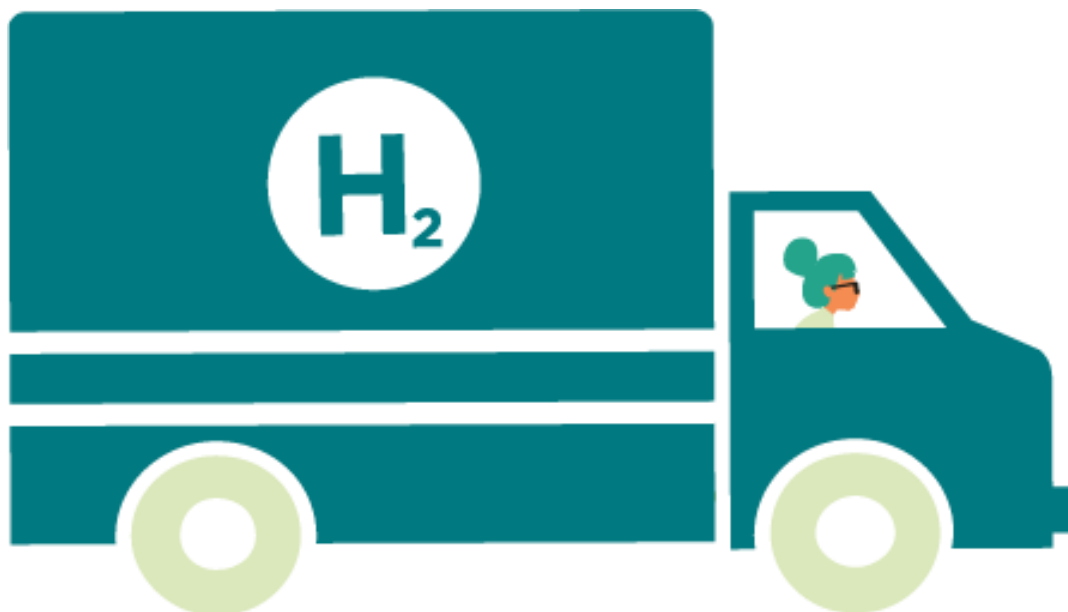
Fokus blir att skapa en komplett värdekedja, där användarna ses som den kritiska länken.

Färdplanen kommer att baseras på en uppföljning och detaljering av de regionala elektrifieringslöften som kommuner och företag i Kronobergs län undertecknade i maj 2021. Det finns ett stort intresse för produktion och användning av grön vätgas i Kronoberg, initierat av de regionala industriaktörerna inom tunga transportsektorn.

Färdplanen ska ge en helhetsbild av vätgassatsningarna i Kronoberg och deras inverkan på minskade utsläpp av koldioxid. Syftet är att skapa en struktur för det regionala arbetet, ge en överblick över de olika vätgassatsningarna och att se möjliga synergier mellan olika projekt. Den kan visa styrkor och svagheter i värdekedjan för vätgas. Den kommer också att inspirera till nya initiativ och underlätta finansieringsmöjligheter.

Färdplanen baseras på konkreta initiativ och blir ett viktigt dokument när nästa version av Gröna Kronoberg ska tas fram 2025.

Region Kronoberg, avdelning för regional utveckling, kommer att ansvara för att ta fram färdplanen. De organisationer som skrivit under elektrifieringslöftena kommer att bidra till innehållet i färdplanen.

Åtgärd 2. Skapa en plattform för att säkra ett robust elsystem i Kronoberg

Genom att initiera en regional samarbetsplattform med aktörer kopplade till elsystemet inom både privat och offentlig sektor, kommer behoven och möjligheterna för att utveckla elsystemet i Kronoberg att samordnas bättre. Syftet är att utbyta och dela information och skapa realistiska prognoser gällande tillgång, användning och efterfrågan av el och ny elektrisk infrastruktur. Detta kan då ge tidiga signaler om medel och åtgärder som krävs för att ta bort hinder för en energiomställning. Plattformen ska också följa och stödja utvecklingen av mer decentraliserad elproduktion och implementeringen av Förnybarhetsdirektivet (EU) 2018/2001.

I Sverige förväntas behovet av el att dubblas till år 2045 i takt med att de fossila bränslena fasas ut. Detta trots att mycket arbete kommer att ske för att energieffektivisera. Elnätet i Europa är sammankopplat och därför kan el producerad i Sverige exporteras till länder som saknar tillräcklig fossilfri elproduktion, tex Polen. Ett robust system för produktion, överföring, lagring av el och aktiva slutanvändare är nödvändigt för att klara en stor ökad elanvändning. Då måste produktionen av el byggas ut parallellt med att nya och smartare nät introduceras. Lagringslösningar och användarflexibilitet är nyckelkomponenter i elsystemet. Priset på förnybar el måste vara konkurrenskraftigt för att ersätta fossila bränslen i tillräckligt hög takt för att nå klimatmålen. Mer decentraliserad elproduktion (främst solceller) kommer att byggas och anslutas till elsystemet.

Plattformen föreslås att ledas av Region Kronoberg och bestå av en liten kärngrupp för att planera aktiviteter och möten. Relevanta aktörer kommer att bjudas in till möten beroende på mötets inriktning. Flexibilitet och snabbhet kommer att vara nyckelord för arbetet.

